

ФАКУЛТЕТУ МУЗИЧКЕ УМЕТНОСТИ

НАСТАВНО-УМЕТНИЧКО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

Виктора Илића

„Транскрипциони поступак као начин музичког мишљења – транскрипције клавирских дела *Циганске игре оп. 55 бр. 1* и *Фантастичне игре оп. 22* Хоакина Турине за гитару соло“

Наставно-уметничко-научно веће Факултета музичке уметности, на седници одржаној 11. септембра 2024. године донело је одлуку о именовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта, у саставу:

мр **Срђан Тошић**, редовни професор, председник Комисије,

др ум. **Александар Хаџи Ђорђевић**, доцент, ментор,

др **Ивана Петковић Лозо**, доцент, коментор,

мр **Вера Огризовић**, редовни професор,

мр **Зоран Крајишник**, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

На основу детаљног увида у писани део докторског уметничког пројекта, биографију кандидата, као и концертно извођење које је 28. септембра 2024. одржано у Великој сали Факултета музичке уметности, Комисија подноси Извештај који садржи: уводно образложење, биографију кандидата, анализу докторског уметничког пројекта – писаног дела и јавне уметничке презентације, критички осврт референата, оцену резултата и закључак Комисије.

Уводно образложење

Виктор Илић пријавио је тему „Транскрипциони поступак као начин музичког мишљења – транскрипције клавирских дела *Циганске игре оп. 55 бр. 1* и *Фантастичне игре оп. 22* Хоакина Турине за гитару соло“.

На предлог Полиинструментлане катедре бр. 01-910/24 од дана 10. маја 2024. године, на седници од 15. маја 2024. године донело је одлуку бр. 01-971/24 од 17. маја 2024. године о именовану Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта, у саставу:

мр Срђан Тошић, ред.проф., председник Комисије
др ум. Александар Хаџи Ђорђевић, доцент,
мр Зоран Крајишник, ред. проф. Академије уметности у Новом Саду.

Веће Факултета на седници од 05. јуна 2024. године донело је одлуку бр. 01-1127/24 од 06. јуна 2024. године о усвајању позитивног Извештаја бр. 01-1036/24 од 30. маја 2024. године Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта и одобравању теме докторског уметничког пројекта под називом: „Транскрипциони поступак као начин музичког мишљења – транскрипције клавирских дела *Циганске игре оп. 55 бр. 1* и *Фантастичне игре оп. 22* Хоакина Турине за гитару соло“.

Сенат Универзитета уметности у Београду на седници од 27. јуна 2024. године донео је одлуку бр. 7/339 од 31. јула 2024. године (бр. 01-1545/24 од 31. јула 2024. године) о одобравању рада на реализацији докторског уметничког пројекта. За ментора докторског уметничког пројекта именован је др ум. Александар Хаџи Ђорђевић, доцент, а за коментора др Ивана Петковић Лозо, доцент.

На основу обавештења ментора бр. 01-1683/24 од 06. септембра 2024. године и предлога Катедре бр. 01-1756/24 од 11. септембра 2024. године, Веће Факултета на седници одржаној 11. септембра 2024. године донело је одлуку бр. 01-1823/24 од 17. септембра 2024. године о именовану Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта, у саставу:

мр **Срђан Тошић**, редовни професор, председник Комисије,

др ум. **Александар Хаџи Ђорђевић**, доцент, ментор,
др **Ивана Петковић Лозо**, доцент, коментор,
мр **Вера Огризовић**, редовни професор,
мр **Зоран Крајишник**, редовни професор Академије уметности у Новом Саду.

Биграфија кандидата и концертна делатност

Виктор Илић (1986) родом је из Смедерева где је завршио основно музичко образовање. Средњу музичку школу *Ватрослав Лисински* у Београду завршио је у класи професора Александра Хаџи-Ђорђевића. Студије гитаре наставио је на Факултету музичке уметности у Београду у класи професора Срђана Тошића где је завршио и мастер студије. Усавршавао се на семинарима код водећих светских гитариста: Мануел Баруеко, Роберто Аусел, Карло Маркјоне, Никита Кошкин, Герхард Рајхенбарх, Пабло Маркез и други. Тренутно је на докторским уметничким студијама гитаре на ФМУ у класи професора Александра Хаџи-Ђорђевића.

Виктор Илић је освојио бројне награде на такмичењима у земљи и иностранству. Издвојићемо такмичења:

2006. *Гитар Арт Фестивал*, Београд, Србија - Прва награда

2006. *Андрес Сеговија*, Фелберт, Немачка – Друга награда и Специјална награда за извођење дела из епохе романтизма

2008. и 2009. *Мурски фестивал гитаре*, Словенија - Прва награда

2009. *Међународни фестивал гитаре*, Сплит, Хрватска - Златно признање

Виктор Илић је од 2012. године посвећен раду на транскрибовању дела која нису оригинално написана за гитару. Аутор је и оснивач дигиталне платформе – библиотеке транскрипција „Гриф Крафт“ Авид Сибелиус софтвер: <https://www.griffcraft.com/>. Факултет

University of Minnesota, уврстио је његове транскрипције са Гриф Крафт платформе у своју библиотеку.

На домаћим и интернационалним фестивалима гитаре учествује не само као извођач, већ и као члан жирија и професор на мајсторским радионицама.

Његови ученици освојили су преко 30 награда на домаћим и интернационалним такмичењима.

Уметничка активност и списак значајнијих јавних наступа:

2023. Солистички концерт, Музеј Поште, Београд

2022. Камерни концерт –Јуриј Ревич, Аустрија, виолина; Наталија Младеновић, клавир; Виктор Илић, гитара, Задужбина Илије М. Коларца, Београд

2022. Солистички концерт, Интернационални фестивал гитаре, Ћустендил, Бугарска

2021. Солистички концерт, Саборна црква Свети Георгије, Смедерево

2019. Солистички концерт личних транскрипција, Међународни фестивал гитаре, Шабац

2019. Солистички концерт, Интернационални фестивал гитаре, Ћустендил, Бугарска

2019. Јавни наступ личних транскрипција - Војводина гитар фест „Еђшег“ Нови Сад

2019. Солистички концерт, Музичка школа „Мокрањац“, Пожаревац

2018. Солистички концерт личних транскрипција, СКЦ, Београд

2018. Солистички концерт, Интернационални фестивал гитаре, Ћустендил, Бугарска

2018. Солистички концерт, Међународни Панонија гитар фестивал, Панчево

2018. Солистички концерт, Међународни Гитар јунајтед фест, Источно Сарајево, БиХ

2017. Солистички концерт, Атријум Народног музеја, Београд

2017. Солистички концерт, Интернационални фестивал гитаре, Ћустендил, Бугарска

2017. Солистички концерт личних транскрипција - Градска кућа, Нови Сад

2017. Камерни концерт, дуо са виолинистом Владимиром Кохом, Смедерево

2017. Солистички и камерни концерт, дуо са виолинистом Владимиром Кохом Новогодишње концертне свечаности, Смедерево

2016. Солистички концерт личних транскрипција, Мала сала Задужбине Илије М. Коларца, Београд

2016. Солистички концерт, Интернационални фестивал гитаре, Ћустендил, Бугарска

2015. Солистички концерт личних транскрипција, Свечана сала Јеврејске општине, Београд

2014. Солистички концерт, Концертна сала Центар за културу, Смедерево

2013. Јавни наступ, церемонија пријема студената, Свечана сала Принц Клаус Конзерваторијум, Гронинген, Холандија

2012. Солистички концерт, Интернационални фестивал гитаре, Ћустендил, Бугарска

2011. Солистички концерт, Концертна сала Центар за културу, Смедерево

2010. Серија концерата у пратњи „Big Band-a“, поводом инаугурације Краљевине Шпаније на месту ЕУ председавајућег, под институтом „Сервантес“

2010. Дуо са шпанским гитаристом и композитором Хозе Луисом Мартинезом, Задужбина Илије М. Коларца, Београд и Скупштина града, Крагујевац.

2009. Солистички концерт, Музичка школа Ниш

2009. Јавни наступ на трибини модерних композитора Србије, Сала Београдске филхармоније, Београд

2009. Јавни наступ најбољих такмичара, Мурски фестивал гитаре, Мурска Собота, Словенија

2008. Јавни наступ најбољих такмичара, Мурски фестивал гитаре, Мурска Собота, Словенија

2006. Солистички концерт, Гитар Арт Фестивал, Мадленианум, Београд

2006. Солистички концерт, International Guitar Festival, Свечана сала „Франц Лист“ Сегедин, Мађарска

2006. Јавни наступ на међународном конкурс за младе гитаристе „Андрес Сеговија“, Форум Нидерберг, Фелберт, Немачка

2006. Солистички концерт, Галерија 73, Београд

2006. Солистички концерт, Новогодишње концертне свечаности, концертна сала Центра за културу, Смедерево

2005. Солистички концерт, Галерија 73, Београд

2003. Камерни концерт - Вивалдијев концерт за две мандолине у пратњи оркестра, Виктор Илић и Милан Дерета, Велика сала Задужбине Илије М. Коларца, Београд

2001. Серија јавних наступа у склопу размене ученика, Кастровилари, Ориоло, Калабрија, Италија

2000. Смoтра младих талената, Сремски Карловци, Србија

2000. Солистички концерт, Концертна сала Центра за културу, Смедерево

1999. Јавни наступ, Отворена позорница током Нато агресије, Смедерево

1998. Смoтра младих талената, Сремски Карловци

1997. Јавни наступ најбољих такмичара, „Гранд Касино Хал“ Синаја, Румунија

1997. Јавни наступ најбољих такмичара, сала Филхармоније „Олтениа“ Крајова, Румунија

Анализа образложења докторског уметничког пројекта (писаног рада)

Писано образложење докторског уметничког пројекта Виктора Илића
Транскрипциони поступак као начин музичког мишљења – транскрипције

клавирских дела *Циганске игре оп. 55 бр. 1* и *Фантастичне игре оп. 22 Хоакина Турине за гитару соло* има 120 страница текста, а организовано је прегледно и систематично. Текст садржи 98 напомена (фуснота), 97 нотних примера, Објашњење симбола из нотних примера, списак абривијација и приказ Тембралног спектра по Жилберту Биберијану. Списак цитиране литературе садржи 22 библиографске јединице на српском и енглеском језику, затим списак од 7 електронских публикација објављених на интернет страницама (све на енглеском језику) и списак коришћених партитура за потребе истраживања спроведених у докторском уметничком пројекту (укупно њих 14). Писани део докторског уметничког пројекта, кандидата Виктора Илића, садржи: насловну страницу на српском и енглеском језику, апстракт са кључним речима на српском и енглеском језику (iii-vi), садржај (vii-viii), захвалницу (ix), Објашњење симбола из нотних примера (x), списак абривијација (xi) и приказ тембралног спектра по Биберијану (xii). Сам садржај рада обухвата уводна поглавља – *Реч аутора: транскрипциони процес као лична мотивација* (стр. 1), *Преглед транскрипција музике Ј.С. Баха* (стр. 2), *Увод* (стр. 3-5), *Циљеви и задаци истраживања; методологија* (стр. 6-8) – пет централних поглавља – прво: *Транскрипциони поступак као начин музичког мишљења – поступци и краћи историјат транскрипција* (стр. 9-26) које обухвата једно потпоглавље насловљено *Аранжман или транскрипција?*; друго: *Краћи историјат транскрипција за гитару* (стр. 27-36) које обухвата седам потпоглавља насловљених *Наполеон Кост, Јохан Каспар Мери, Булијани и Сор, Хулијан Аркас, Тарегин историјски заокрет, Андрес Сеговија: каледоскоп гитаре у XX веку, Транскрибованье и аранжирање традиционалне музике и популарних жанрова*; треће: *Транскрипциони поступак као начин музичког мишљења у романтичарској клавирској минијатури за соло гитару* (стр. 37-52) које је подељено у два потпоглавља *Транскрипциони процес „Песамa без речи”* и *Транскрипциони поступак оригиналног клавирског дела из романтизма: Карл Мајер: „Меланхолични Валцер оп. 332” (Valse mélancholique, op. 332)*; четврто: *Транскрипције „Циганских игара оп. 55 бр. 1” и „Фантастичних игара оп. 22” Хоакина Турине за гитару соло* (стр. 53-79) са своја два потпоглавља *Утицаји и конституенти Турининог композиционог стила* и *„Циганске игре оп. 55 бр. 1”*: *компаративна анализа транскрипционих процеса са верзијом Рафаела Андије*; пето: *„Фантастичне игре оп. 22” Хоакина Турине* (стр. 80-104) – потом Закључак (стр. 105) и, на крају, списак коришћене литературе.

Писани део докторског уметничког пројекта кандидата Виктора Илића, насловљеног **Транскрипциони поступак као начин музичког мишљења – транскрипције клавирских дела *Циганске игре оп. 55 бр. 1* и *Фантастичне игре оп. 22* Хоакина Турине за гитару соло**, заправо, указује на постојање две веће целине. Прве целине у коју су интегрисана три поглавља: прво поглавље обухвата проблематизацију феномена транскрипција за соло гитару (сврху, потребу и препознавање) кроз процес дефинисања поступака у њему који су мотивисани историјским узорима. Поменути поступци, како то наводи кандидат, „својеврсни су практикум за централни део овог рада” (стр. iii). Друго поглавље рада проблематизује феномен транскрипције кроз историју, а саму историјску путању кандидат трасира од раног XIX века и такозваног *модерног начина транскрибовања*, па све до актуелних дана и савремене праксе транскрипције. У трећем поглављу свог докторског уметничког пројекта, кандидат Виктор Илић се фокусира на транскрипционе процесе музике која претходи стваралштву Хоакина Турине – на Менделсонове *Песме без речи* и *Меланхолични валцер оп. 332* Карла Мајера. У овом делу свог рада, кандидат анализира процесе транскрипције кроз поступке *транскрипционог поступка* (аб. ТП-а) чији су елементи жртвовања тонова, преиначења тонова и акорада, октавна промена, итд. Приметиће се донекле различит приступ у транскрибовању Менделсонових песама у односу на Туринина дела што је условљено разликама у оригиналној партитури као и разликама у циљевима транскрипционог процеса. У процеу *личног транскрипционог процеса* (аб. ЛТП) кандидат се ослања на узор попут Франциска Тареге, који је транскрибовао *Песму без речи бр. 6* и Ричарда Јејтса који је такође транскрибовао *Песме без речи*.

Централни део састоји се од два поглавља: прво поглавље централног дела обухвата компаративну анализу транскрипционог процеса *Циганских игара оп. 55 бр. 1* Хоакина Турине од стране француског гитаристе Рафаела Андије, те њеног реаранжмана у виду *личног транскрипционог процеса*). На примеру пет игара (*Замбра, Игра завођења, Ритуални плес, Хенералифе* и *Сакромонте*) кандидат Виктор Илић компаративно сагледава транскрипционе поступке и интерпретативне захтеве који из њих произлазе. Нотни примери у овом раду *комуницирају* са главним текстом, где под "а)" кандидат подразумева оригиналну клавирску партитуру; "б)" Андијину верзију, док је "ц)" ЛТП. *Циганске игре оп. 55 бр. 1* је до сада, према увидима, једини транскрибовао Рафаел Андија. Његова транскрипција је

релативно дословна у односу на оригинални текст писан за клавир и захтева изузетне интерпретативне компромисе. Зато је настала потреба, како то истиче Виктор Илић, да се ово дело поново подвргне одређеним транскрипционим поступцима, који би омогућили да овај циклус заузме своје место у гитаристичком репертоару. Друго поглавље централног дела писаног рада докторског уметничког пројекта представља транскрипциони процес *Фантастичних игара оп. 22* Хоакина Турине. Ставови *Узвишеност* и *Сањарење* из *Фантастичних игара оп. 22* први пут су транскрибовани за гитару са посебним акцентом на анализу процеса транскрипције кроз елементе попут жртвовања нота, преиначења акорада, октавних прелома, итд. Трећи став *Оргију* је обрадио Хозе де Аспиацу и његова транскрипција биће упоређена са клавирским оригиналом и ЛТП-ом. За прва два става кандидат је консултовао и оркестарску партитуру коју је аранжирао сам Турина. Кандидат је применио различите поступке у процесу транскрипције, као што су жртвовање одређених тонова, измене акордског склопа, инверзије гласова и транспозиције, што је омогућило очување музичке драматургије оригиналних дела, а истовремено и прилагођавање специфичностима гитаре као инструмента. Оваква анализа показује висок ниво теоријског разумевања процеса транскрипције, али и зрелост у практичној примени истих.

Кандидат је у свом писаном делу докторског уметничког пројекта **„Транскрипциони поступак као начин музичког мишљења – транскрипције клавирских дела *Циганске игре оп. 55 бр. 1* и *Фантастичне игре оп. 22* Хоакина Турине за гитару соло, исцрпно и јасно објаснио појмове садржане у наслову. У раду би биле коришћене следеће истраживачке методе: компаративни метод који је омогућио упоређивање личног транскрипционог поступка *Циганских игара оп. 55 бр. 1* са поступком Рафаела Андије, као и става *Оргија* из *Фантастичних игара оп. 22* са верзијом Хозеа де Аспиацуа. Такође, кандидат је поредио транскрипционе поступке Турининих дела са транскрипционим поступком романтичних композиција за клавир (Феликса Менделсона, Карла Мајера и Михаила Глинке), које су биле изведене на практичном делу докторског уметничког пројекта; такође, кандидат Виктор Илић ће користити аналитички метод који му је омогућио да у наведеним клавирским композицијама Хоакина Турине истражи карактеристичне елементе музичког језика који су директно повезани са самим инструментом, односно, гитаром. На крају, кандидат је користио и експериментални метод проверавајући различите транскрипционе могућности у извођачкој пракси, у односу на звучност, ток фразе, кретање**

гласова, техничке аспекте извођења и слично, што је довело до оптималних решења у односу на оригинални текст. Исцрпно коришћење литаратуре кроз бројне цитате обогаћује рад, чини га занимљивијим и сведочи о ауторовом занимању за изабрану тему. Писани део докторског уметничког пројекта Виктора Илића у потпуности оправдава избор теме.

Критички осврт и оцена остварених резултата

Докторски уметнички пројекат Виктора Илића представља изузетан допринос области транскрипције и проширењу гитарског репертоара. Кандидат је кроз овај рад показао да транскрипција није само технички процес прилагођавања музичког дела новом инструменту, већ начин музичког мишљења, односно, уметнички чин који захтева дубоко разумевање музичке структуре, стила и интерпретативних захтева. Кроз писани и извођачки део пројекта, Виктор Илић је успео да оствари синтезу теоријског знања и уметничке праксе, чиме је значајно обогатио гитарски репертоар и допринео разумевању транскрипције као креативног процеса.

Текст је прошао процедуру провере оригиналности докторског уметничког пројекта који је показао да подударње од 1% представља последицу коришћења личних имена (писаних у оригиналу), наслова анализираних дела (навођених и у оригиналном виду), библиографских података о коришћеној литератури, података везаних за биографију кандидата и општих места и података, што је у складу са чланом 9. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду.

Анализа јавне презентација програма

Реситал који представља практични део докторског уметничког пројекта Виктора Илића одржан је 28. септембра у 14 сати у Великој сали Факултета музичке уметности.

Програм концерта се састојао од клавирских дела, транскрибованих за гитару. Комисија је на увид имала одштампане партитуре транскрипција.

Програм концерта

Феликс Менделсон: *Песме без речи*

оп. 19

бр. 1 Fond Memories (транскрипција Ричард Јејтс)

бр. 2 Regrets

бр. 3 Venetian Gondola Song (транскрипција Франциско Тарега)

оп. 30 бр. 3 Concolation

оп. 38 бр. 2 Lost Happiness

оп. 53

бр. 1 On the Shore

бр. 5 Folksong

Карл Мејер: *Меланхолични валцер: Le Regret оп. 332*

Михаил Глинка: *Валцер у А-дуру*

Хоакин Турина:

Циганске игре оп. 55 бр. 1

1. *Замбра*
2. *Игра завођења*
3. *Ритуални плес* (транскрипција Рафаел Андиа)
4. *Хенералифе*
5. *Сакромонте*

Фантастичне игре оп. 22

1. *Узвишеност*
2. *Сањарење*
3. *Оргија*

У првом делу концерта биле су изведене транскрипције дела композитора која хронолошки претходе стваралаштву Хоакина Турине. На почетку програма су представљене транскрипције седам песама без речи Феликса Менделсона, од којих су две, аутора Ричарда Јејтса и Франциска Тарега (оп. 19 бр. 1 и оп. 19 бр. 6), док су осталих пет (оп. 19 бр. 2, оп.

30 бр. 3, оп. 38 бр. 2, оп. 53 бр. 1, оп. 53 бр. 5) транскрипције кандидата Виктора Илића. Свих седам песама без речи је изведено течно и суверено са нагласком на мелодијској линији. Приказано је не само умеће да се реализује успешна транскрипција, већ и завидан уметничко технички ниво који је био неопходан у овим клавирским транскрипцијама. Иако се песме оп. 19 бр. 2, оп. 30 бр. 3, оп. 38 бр. 2, оп. 53 бр. 1 и оп. 53 бр. 5 први пут појављују у транскрипцији за гитару, њихова идиоматика и извођење Виктора Илића сугеришу да би могле постати стални део реперторара модерног извођача на гитари. Исто се може **речи** и за његову транскрипцију два клавирска валцера (Карл Мајер *Меланхолични валцер* оп. 332 и Михаил Глинка *Валцер у А-дуру*). Иако технички захтевни, изведени су на начин који их је приближио валцерима Аугустина Бариоса и Франциска Тареге, оригинално писаних за гитару.

Други део реситала је обухватио транскрипције два клавирска циклуса, *Фантастичне игре* оп. 22 и *Циганске игре* оп. 55 бр. 1, Хоакина Турине, композитора који је инспирацију тражио како у претходним епохама и савременој музици свог времена, тако и у националној музици Шпаније. *Фантастичне* и *Циганске игре* су ретко на репертоару пијаниста, док су оригиналне композиције Турине за гитару незаобилазни део репертоара гитаристе. Водећи се тиме, Виктор Илић је прилагодио неке ставове ових клавирских дела за гитару по узору на оригиналне композиције Турине. У неким је тражио клавирски приступ и звук, док је у другима била јасна асоцијација на шпанску националну музику и фламенко гитару.

Узвишеност је први став *Фантастичних игара* где је Виктор Илић својом интерпретацијом нагласио импресионистички почетак у лаганом уводу, као и разложене акорде користећи се легатом десне руке на различитим жицама. У наставку става, у делу *Vivo*, препознајемо шпанску игру коју он третира без карактеристичних начина извођења везаних за гитару као што је разгвадо. У делу *Roco terno* он употребљава флажолете да дочара високе мелодијске тонове. У поновљеном *Vivo* одсеку репетиране шеснаестине у секундама изводи на две жице легато десном руком и још једном нас упућује на клавирски звук.

У следећем ставу, *Сањарење*, наставља се сличан приступ, где се на самом почетку трилер изводи на две жице уместо, како је за гитару уобичајено (и лакше), на једној жици. Пасаж који следи одмах после трилера је третиран акордски на четири, а сваки наредни

трилер на две жице. Легатом десне руке, као и свирањем суседних тонова на две жице он добија начин везивања тонова близак извођењу на клавиру. У одсеку *Moderato*, у такту пет осмина, представљен је шпански народни плес *зортзико*. У овом делу Илић специфичан ритам изводи чврсто, док је у наредном одсеку, у такту шест осмина, више посвећен мелодијској линији. На самом крају, у одсеку *Calmo* користи флажолете да би добио тражену динамику.

Завршни, трећи део *Фантастичних игара*, представља став *Оргија* у коме су присутни елементи андалузијског фолклора, па је и приступ интерпретацији Виктора Илића другачији. Први пут се у његовом извођењу појављују легата одсвирана левом руком, као и разгвадо, специфичне технике за гитару, којима жели да овај завршни одсек доведе у везу са андалузијским фолклором. У поновљеним пасажима који садрже легата левом руком, појављује се додатни глас у стакату, на начин који је карактеристичан за клавирску музику. Последњи одсек са убрзавањем је упечатљиво изведен, чиме је и завршен цео триптих.

Пет циганских игара је наредни циклус транскрипција који је био изведен на реситалу.

1. *Замбра* је прва игра из циклуса у којој се чврсте ритмичке фигуре смењују са мелодијским пасажима и фрагментима у стилу *канте хондо*. Уводни одсек *Adagio* Виктор Илић је извео комбинујући акорде у флажолетима са акордима уобичајеног тембра. Ритмичне делове интерпретирао је чврсто и одсечно, док је мелодијске пасаже изводио слободније, било да се ради о већим или мањим мелодијским целинама. На тај начин су одсеци били разграничени, те је форма могла јасније да се сагледа.

2. *Игру завођења* Виктор Илић почиње пицикатором, да би поновљене тактове одсвирао *сул тасто* колоритом. Уводни део ове игре третира више као песму, док у следећем одсеку *Росо тено*, са пунктираним фигурама, уводи разгвадо на дужој ноти и извођење постаје ритмичније. У ових пет игара он се ослања на традиционално фламенко свирање, али је приметно да за неке фигуре радије користи легато десне руке, поготову када се ради о поновљеним секундама или о трилерима. У последњем одсеку *Allegro moderato*, Виктор Илић веома наглашава контрапунктске слојеве који воде према антиклимаксу и флажолетима на крају.

3. *Ритуални плес*, у интерпретацији Виктора Илића, представља мелодијски речитатив, реализован ритмички слободно, изузев одсека са пунктираним акордима где није

видљиво присуство мелодијске линије. Како сама мелодијска линија није подржана густом фактуром он употребом вибрата оживљава ове речитативе, док комбинацијом, пициката, флажолета, употребом колорита *сул тасто* дочарава атмосферу овог дела.

4. *Хенералифе* је композиција из овог циклуса у којој се препознају клавирски идиоми и у транскрипцији за гитару представља један од највећих изазова у овом програму. Већ на почетку става, шеснаестински покрет непрекидних пасажа кроз три октаве у целом уводном одсеку *Tempo vivo* није уобичајен захтев за класичну гитару. Ипак, Виктор Илић без компромиса реализује задати карактер. У даљем току композиције пасажима се прикључују поло игра, одсек у коме се акорди разлажу као на харфи, акорди у разгвадо техници, као и други технички захтеви, што *Хенералифе* чини најкомплекснијом игром у овом циклусу. Виктор Илић је својим сугерисаним прсторедом и интерпретацијом дао одговарајуће усмерење у извођењу овог дела.

5. *Сакромонте*, последњи део *Циганских игара*, у целости је инспирисан андалузијском фламенко музиком. Оригинални симултани акорди из клавирске партитуре транскрибовани су и одсвирани разгвадо техником. Кратки пасажи у терцама, иако у транскрипцији постављени на две жице, одсвирани су стакато имитирајући пикадо начин свирања на фламенко гитари. Дуги пасажи третиран су уз употребу легата леве руке и изведени приближно онако како би се изводили на фламенко гитари. *Сакромонте* у интерпретацији Виктора Илића, звучи као композиција за фламенко гитару, чврста ритмички, са виртуозним пасажима и разгвадима представља очекивани врхунац *Циганских игара*.

Закључак

Јавна презентација програма на којој је приказан висок уметнички и технички ниво кандидата, успела је да обједини начин музичког мишљења којим се кандидат бавио у својим транскрипцијама и писаном делу докторског уметничког пројекта. Највећи део ове презентације чиниле су премијерно изведене транскрипције Виктора Илића.

Допринос овог докторског уметничког пројекта огледа се у расветљавању процеса транскрипције за гитару као и формулисању поступака транскрибовања који одређују начин

музичког мишљења. Настанак значајног броја нових транскрипција клавирских дела која до сада нису била део репертоара за гитару још један је допринос овог пројекта.

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта под насловом **Транскрипциони поступак као начин музичког мишљења – транскрипције клавирских дела *Циганске игре оп. 55 бр. 1* и *Фантастичне игре оп. 22* Хоакима Турине за гитару соло** кандидата Виктора Илића, једногласно, са задовољством предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду да прихвати Извештај и покрене процедуру за јавну одбрану овог докторског уметничког пројекта.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

мр Срђан Тошић, редовни професор, председник

др ум. Александар Хаџи-Ђорђевић, доцент, ментор

др Ивана Петковић Лозо, доцент, коментор

мр Вера Огризовић, редовни професор

мр Зоран Крајишник, редовни професор на Академији уметности у Новом Саду